

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych

COM(2012) 89 final – 2012/0039 (COD)

oraz wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 92/65/EWG w zakresie wymagań dotyczących zdrowia zwierząt, regulujących przywóz do Unii psów, kotów i fretek oraz handel tymi zwierzętami w Unii

COM(2012) 90 final – 2012/0040 (COD)

(2012/C 229/23)

Sprawozdawca: **Nikolaos LIOLIOS**

Rada, w dniu 16 marca 2012 r., oraz Parlament Europejski, w dniu 13 marca 2012 r., postanowiły, zgodnie z art. 43 ust. 2, art. 168 ust. 4 oraz art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych

COM(2012) 89 final – 2012/0039 (COD)

oraz

wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 92/65/EWG w zakresie wymagań dotyczących zdrowia zwierząt, regulujących przywóz do Unii psów, kotów i fretek oraz handel tymi zwierzętami w Unii

COM(2012) 90 final – 2012/0040 (COD).

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 11 maja 2012 r.

Na 481. sesji plenarnej w dniach 23–24 maja 2012 r. (posiedzenie z 23 maja) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 155 do 2 – 9 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski

EKES przyznaje, że z wymienionych niżej przyczyn konieczne jest uchylene i zastąpienie rozporządzenia (WE) nr 998/2003 dotyczącego kwestii związanych z niehandlowym przemieszczaniem zwierząt domowych.

1.1 Ochrona zdrowia publicznego jest celem priorytetowym i ustanowienie przepisów dotyczących niehandlowego przemieszczania zwierząt domowych przyczynia się do jego realizacji. We wniosku Komisji uchylającym i zastępującym rozporządzenie (WE) nr 998/2003 przewidziano wymogi dotyczące zdrowia zwierząt domowych oraz zasady znakowania i kontroli tych zwierząt, a także środki ostrożności, jakie należy podjąć podczas ich przemieszczania. Dostosowano w nim także rozporządzenie (WE) nr 998/2003 do artykułów 290 i 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz zezwolono na odstępstwa poprzez przyznanie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych usuwających ewentualne przeszkody w przemieszczaniu zwierząt.

1.2 Niezbędne zmiany wymogów dotyczących zdrowia zwierząt ustalonych w rozporządzeniu (WE) nr 998/2003, a także konieczność jaśniejszego i przystępniejszego dla obywateli sformu-

ułowania przepisów dotyczących przemieszczania zwierząt domowych prowadzą do stwierdzenia, że należy uchylić i zastąpić to rozporządzenie.

1.3 Istotnym elementem jest także fakt, iż upłynął ośmioletni okres przejściowy przewidziany w art. 4 ust. 1 dotyczącym metody identyfikowania zwierząt domowych. Konieczne stało się zatem uściślenie, w sposób jasny dla obywateli, systemu, który będzie następnie stosowany. To także jest przyczyną zastąpienia rozporządzenia (WE) nr 998/2003.

1.4 Zdaniem EKES-u wniosek Komisji uchylający i zastępujący rozporządzenie (WE) nr 998/2003 w pełni określa ramy niehandlowego przemieszczania zwierząt domowych. Podróże obywateli, którzy zabierają ze sobą zwierzęta domowe, powinny być lepiej zdefiniowane, gdyż przestrzeganie przepisów w tej dziedzinie jest gwarancją bezpieczeństwa z punktu widzenia zdrowia publicznego.

1.5 EKES zgadza się z tym, że w trosce o spójność należy zmienić dyrektywę Rady nr 92/65/EWG, zastępując odniesienia do rozporządzenia (WE) nr 998/2003 odniesieniami do omawianego wniosku.

2. Kontekst

2.1 Rozporządzenie (WE) nr 998/2003 ustalało okres przejściowy w odniesieniu do obowiązywania systemów identyfikacji domowych psów, kotów i fretek. Okres ten minął i ze względu na konieczność pełnego dostosowania rozporządzenia (WE) nr 998/2003 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz na zmiany w zakresie danych sanitarnych i nowe wymogi w zakresie niehandlowego przemieszczania, m.in. bezpośrednio związane z potrzebą ułatwienia podróżowania obywatelom w towarzystwie zwierząt, Komisja – w ramach wysiłków na rzecz wystarczająco jasnych i przystępnych dla obywateli przepisów – postanowiła zaproponować tekst uchylający i zastępujący rozporządzenie (WE) nr 998/2003.

2.2 Komisja zgłosiła również wniosek o zmianę dyrektywy Rady nr 92/65/EWG, w celu zastąpienia odniesień do rozporządzenia (WE) nr 998/2003 odniesieniami do omawianego wniosku.

3. Uwagi ogólne

3.1 Ponieważ zwierzęta domowe chorują na choroby przenoszące się na człowieka, niezbędne są – ze względu na bezpieczeństwo z punktu widzenia zdrowia publicznego – wymogi dotyczące kontroli i transportu zwierząt. Dzięki poprawie sytuacji sanitarnej w Unii w zakresie wścieklizny, system mający zastosowanie do niehandlowych przemieszczeń zwierząt domowych został zmieniony. We wniosku dotyczącym rozporządzenia jasno przedstawiono system i procedury, których należy przestrzegać.

3.2 Stosowanie szczepień przeciw wściekliznie znacznie zmieniło sytuację epidemiologiczną w zakresie tej choroby. Na podstawie opinii naukowych dotyczących zabezpieczenia zwierząt domowych przed chorobami, rozporządzenie ustala środki profilaktyczne w zakresie przemieszczania tych zwierząt, a także odstępstwa mające na celu ułatwienie podróżowania, warunki stosowania tych odstępstw i środki ostrożności, które należy zastosować.

3.3 Opracowane listy obejmują zwierzęta, które mogą być sprowadzane, z wyjątkiem tych, których przemieszczanie regulowane jest przepisami dyrektyw UE. Przepisy krajowe powinny ułatwiać przemieszczanie zwierząt uznawanych z definicji za zwierzęta domowe, w przeciwieństwie do zwierząt sprowadzanych w celach handlowych.

3.4 Oprócz wścieklizny istnieją inne choroby również zagrażające zdrowiu publicznemu. Jednakże ryzyko zarażenia się jest ograniczone ze względu z jednej strony na obowiązek uzyskania dokumentów identyfikacyjnych, a z drugiej strony na fakt, iż zgodnie z procedurą specjaliści mają kontakt ze zwierzętami. Dzięki temu możliwe jest stwierdzenie stanu zdrowia zwierzęcia i dostarczenie dowodu na spełnienie warunków bezpieczeństwa przy jego sprowadzaniu do kraju europejskiego lub innego.

3.5 Istotnym elementem wniosku Komisji jest fakt, iż zachowuje ona transponder jako jedyny i wyłączny środek identyfikacji psów, kotów i fretek i rezygnuje w związku z tym ze znakowania za pomocą tatuażu, który uznaje się za dopuszczalną metodę identyfikacji tylko w wypadku zwierząt już w ten sposób oznakowanych.

3.6 W ten sposób łatwiej jest skontrolować, czy oznakowane tak zwierzęta odpowiadają profilaktycznym wymogom sanitarnym ustanowionym, by zapobiec zarażeniu. Środki te wdrażane są przez państwa członkowskie zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, lecz także stosowane we wszystkich państwach, w następstwie klasyfikacji, jeżeli pojawiają się szczególne przyczyny, na podstawie potwierdzonych danych naukowych. Podejście takie prowadzi do podejmowania wspólnych działań na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom w dziedzinie zdrowia publicznego.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Choć poziom przygotowania naukowego osób zajmujących się zwierzętami domowymi jest obecnie wystarczająco wysoki, a świadczone usługi mogą zapewnić zdrowie zwierząt i, tym samym, chronić zdrowie publiczne, trzeba wykazać się stałą czujnością, by zapobiec wszelkim zarażeniom. Rozporządzenie ustalające warunki przemieszczania zwierząt w celach niehandlowych gwarantuje zabezpieczenie przed zagrożeniem różnymi chorobami.

4.2 W rozporządzeniu ustanowiono jednak możliwość odstępstw w celu ułatwienia podróżowania i zaproponowano przegląd rozporządzenia (WE) nr 998/2003, zwłaszcza w odniesieniu do uprawnień w zakresie aktów delegowanych i aktów wykonawczych. EKES popiera zniesienie nieuzasadnionych przeszkód w przemieszczaniu zwierząt pod warunkiem, że uwzględnione zostaną sprawdzone dane naukowe i że Komisja przeprowadzi stosowne konsultacje z ekspertami dotyczące stosowania odstępstw – aby odpowiadały one szczególnie okolicznościom związanym z niehandlowym przemieszczaniem zwierząt domowych – oraz warunków zapewnienia zdrowia zwierząt oraz przepisów, a także formy dokumentów towarzyszących.

4.3 Należy jednak sprawdzić, czy przestrzegane są przewidziane ograniczenia ważności przepisów. We wniosku jest mowa o odwołaniu aktów delegowanych w wypadku sprzeciwu Parlamentu Europejskiego i Rady w terminie dwóch miesięcy od przekazania danego aktu tym instytucjom lub, w wypadku przedłużenia, w dodatkowym terminie dwóch miesięcy. Ponieważ kwestie zdrowia publicznego są dość istotne, trzeba będzie jasno ograniczyć okres delegowania uprawnień, zgodnie z tym, co przewidziano w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Dzięki temu kontrola wykonywana przez Komisję będzie skuteczniejsza, a prawo do odwołania delegowania stanowić będzie dodatkową gwarancję bezpieczeństwa.

4.4 W momencie ustalania listy krajów trzecich lub terytoriów, w stosunku do których można stosować odstępstwa ze względu na zasadę stosowania przepisów równoważnych w stosunku do przepisów w państwach członkowskich, Komisja powinna podejmować decyzje na podstawie gwarancji

udzielonych przez organy sanitarne tych krajów. O ile słuszne jest bowiem, by zwierzęta domowe i towarzyszące podróżowały łatwo, bez przeszkód i skomplikowanych procedur, ważne jest przede wszystkim zapewnienie zdrowia publicznego.

4.5 Jeżeli procedury przyznawania na standardowych warunkach odstępstw krajom trzecim lub ich częściom, po uzyskaniu odpowiednich gwarancji z ich strony, okażą się administracyjnie złożone, długie i kosztowne, lepszym rozwiązaniem będzie trzymanie się ustalonych wytycznych bez stosowania wspomnianych odstępstw, gdyż nie skompensowałyby one zagrożenia pojawiającego się w wypadku podróży.

4.6 Podobnie, również przemieszczanie nieszczepionych zwierząt między państwami członkowskimi jest czynnikiem ryzyka. W rozporządzeniu określono odpowiednie procedury i EKES uważa, że istotne jest ich przestrzeganie, by zapobiec wszelkim możliwym zarażeniom. Kiedy Komisja korzystać będzie, na warunkach określonych w rozporządzeniu, z powierzonych jej uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych, powinna czuwać nad tym, by z punktu widzenia obciążenia administracyjnego i uzyskanych skutków zagrożenie związane z przemieszczaniem było skompensowane.

4.7 Wydawanie dokumentów identyfikacyjnych związanych z niehandlowym przemieszczaniem zwierząt domowych jest elementem o podstawowym znaczeniu. Wprowadzenie systemu znakowania przez wszczęcie transpondera odgrywa również istotną rolę we wzmocnieniu systemu rejestracji i monitorowania zwierząt.

4.8 Wszczepienia transpondera musi dokonać weterynarz, aby można było – dzięki przygotowaniu naukowemu osób wykonujących tę operację – zauważyć i rozpoznać choroby

zwierząt poddawanych temu zabiegowi, a następnie wypełnić dokument identyfikacyjny. Informacje do wpisania w dokumencie identyfikacyjnym wymagają wiedzy naukowej weterynarza uprawnionego do tych czynności przez właściwy organ.

4.9 Stosując w sposób ciągły procedurę znakowania i rejestracji, państwa członkowskie pozwalają na aktualizację baz danych dostarczających ważnych informacji o sytuacji epidemiologicznej w danym kraju, postępach programów szczepień, gęstości i lokalizacji populacji zwierząt oraz ich przemieszczaniach.

4.10 Kontrole dokumentów, kontrole tożsamości i kontrole fizyczne w dziedzinie niehandlowego przywozu zwierząt domowych do państw członkowskich, czy to z innego państwa członkowskiego, czy też z kraju trzeciego lub innego terytorium, mają fundamentalne znaczenie i powinny być przeprowadzane bez przerwy, przez personel odpowiednio poinformowany o procedurze i znaczeniu tych kontroli.

4.11 W wypadku niezgodności z procedurami mającymi na celu przestrzeganie wymogów dotyczących zdrowia zwierząt i przepisów w zakresie przemieszczania zwierząt domowych konieczne będzie – oprócz postanowień omawianego rozporządzenia – poinformowanie organów sanitarnych kraju pochodzenia, aby sprawdzono, czy również w innych przypadkach rozporządzenie to nie zostało zastosowane.

4.12 Decyzja o uśpieniu zwierzęcia, podejmowana na podstawie stosownej opinii dotyczącej niemożliwości jego odesłania lub odizolowania, mogłaby również być działaniem zaleconym przez ekspertów, jeśli uznają oni, że odesłanie lub odizolowanie jest nie tylko trudne, ale pociąga za sobą dodatkowe zagrożenie.

Bruksela, 23 maja 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON